

Sarajevo, 30.10.2017. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
23.10.2017.- 27.10.2017.

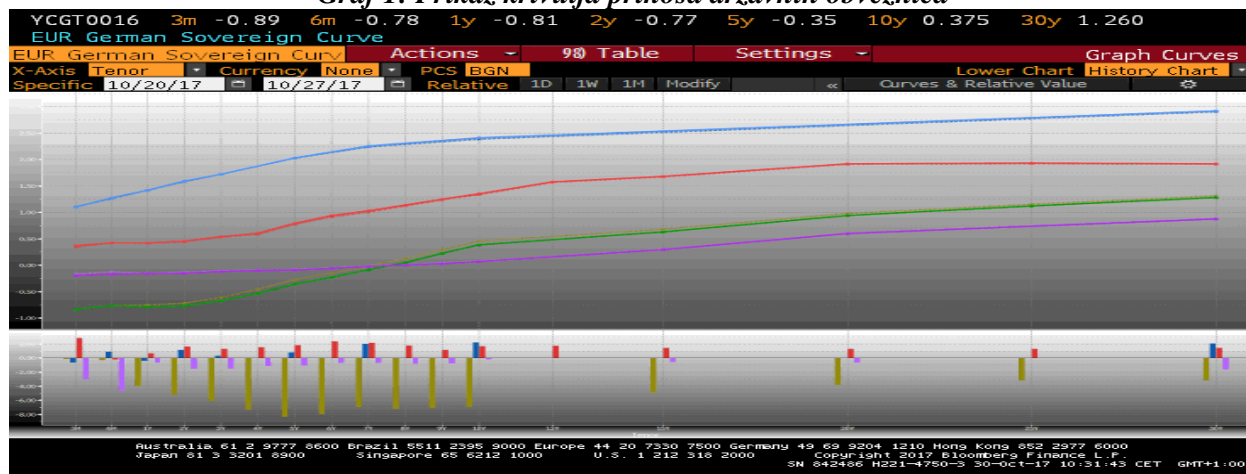
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	20.10.17 - 27.10.17				20.10.17 - 27.10.17				20.10.17 - 27.10.17				20.10.17 - 27.10.17			
2 godine	-0,72	-	-0,77	↘	1,58	-	1,59	↗	0,44	-	0,46	↗	-0,13	-	-0,15	↘
5 godina	-0,27	-	-0,36	↘	2,02	-	2,03	↗	0,77	-	0,79	↗	-0,08	-	-0,09	↘
10 godina	0,45	-	0,38	↘	2,38	-	2,41	↗	1,33	-	1,35	↗	0,08	-	0,07	↘

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	20.10.17 - 27.10.17			
3 mjeseca	-0,797	-	-0,795	↗
6 mjeseci	-0,765	-	-0,768	↘
1 godina	-0,724	-	-0,770	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 27.10.2017. godine (pune linije) i 20.10.2017. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su smanjeni početkom proteklog tjedna, ali su nakon toga ponovo povećani i taj trend je nastavljen do sredine tjedna. Nakon održane sjednice UV ECB u četvrtak i odluke središnje Vlade u Španjolske u petak da raspusti regionalnu Vladu i Parlament Katalonije, prinosi ovih obveznica su zabilježili prilično smanjenje. Na tjednoj razini prinosi njemačkih obveznica su smanjeni za 5 do 8,5 baznih bodova. Iako je tijekom tjedna zabilježeno volatilno kretanje prinosa španjolskih obveznica usljed neizvjesnosti koja je na kraju tjedna utjecala na rast potražnje za sigurnijim investicijama, prinosi ovih obveznica su na tjednoj razini, također, smanjeni. Prinosi dvogodišnjih i petogodišnjih španjolskih obveznica su smanjeni za 4 do 4,5 bazna boda, a prinos desetogodišnjih obveznica za skoro 8 baznih bodova u odnosu na prethodni tjedan.

ECB je u skladu s očekivanjima zadržala nepromijenjenu referentnu kamatnu stopu na razini od 0,0%. Bitniji podatak je da je **odlučeno da se program kvantitativnih olakšica produži za dodatnih 9 mjeseci, do rujna sljedeće godine, sa smanjenim mjesečnim kupovinama obveznica u iznosu od 30**

milijardi EUR počevši od siječnja sljedeće godine, s trenutnih 60 milijardi EUR. ECB je ostavila otvorenu opciju da poveća obujam ili trajanje ovog programa ukoliko to bude potrebno. Još jednom je ponovljeno da će ključne kamatne stope ECB ostati na trenutnim razinama duže vremensko razdoblje, odnosno duže razdoblje i nakon isteka programa kupovina obveznica. Iako je mjesečni iznos kupovina prepolovljen u odnosu na trenutnu razinu, produženje ovog programa za dodatnih 9 mjeseci, zajedno s reinvestiranjem dospjelih sredstava ukazuje na to da će prilagodljiva monetarna podrška ECB ostati na snazi duže vrijeme. Izjave zvaničnika ove institucije nakon održane sjednice su bile usmjerene ka smanjenoj potrebi za dodatnim povećanjem obujma kupovina u okviru programa kvantitativnih olakšica, zbog povoljnog trenda gospodarskog rasta, koji bi mogao biti i veći od očekivanog.

ECB je objavila nove poboljšane prognoze, prema kojima se očekuje da bi gospodarski rast u ovoj godini mogao iznositi 2,2%, u 2018. godini 1,9%, te 1,7% u 2019. godini. Dugoročne prognoze gospodarskog rasta (u narednih pet godina) su nepromijenjene (1,6%). Dugoročne prognoze stope inflacije su povećane na 1,9% s ranijih 1,8%, ali su prognoze do 2019. godini i dalje ispod ciljane razine ECB. Još jedan pozitivan podatak je da se očekuje da bi stopa nezaposlenosti eurozone u 2019. godini, mogla biti smanjena na 8,6%, što je za 0,2% manje u odnosu na prethodne prognoze.

Belgija je emitirala šestogodišnje (0,02%), devetogodišnje (0,368%) i tridesetogodišnje (1,786%) obveznice. Po većim prinosima u odnosu na ranije aukcije Njemačka je emitirala desetogodišnje (0,48%), a Italija dvogodišnje (-0,167%) obveznice. Francuska je emitirala tromjesečne (-0,688%), šestomjesečne (-0,644%) i jednogodišnje (-0,591%) trezorske zapise, dok je Italija po rekordno niskom prinosu od -0,40% emitirala šestomjesečne trezorske zapise.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Odnos duga i GDP-a – EZ	2016.	-	88,9%	89,9%
2.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	LISTOPAD	-1,1	-1,0	-1,2
3.	IFO indeks poslovnog povjerenja – Njemačk	LISTOPAD	115,1	116,7	115,3
4.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	LISTOPAD	-	109,1	108,1
5.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	LISTOPAD	56,5	55,9	56,7
6.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	RUJAN	5,0%	5,1%	5,0%
7.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	KOLOVOZ	-	4,0%	5,8%
8.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	KOLOVOZ	-	12,2%	10,1%
9.	Promjena broja nezaposlenih – Francuska (u '000)	RUJAN	-	-64,8	22,3
10.	Stopa nezaposlenosti – Finska	RUJAN	-	8,0%	7,5%
11.	Stopa nezaposlenosti – Španjolska (tromjesečno)	III tromjesečje	16,60%	16,38%	17,22%
12.	Maloprodaja – Španjolska (G/G)	RUJAN	1,9%	2,1%	1,7%

SAD

Prinosi američkih obveznica su povećani tijekom trgovanja u petak za jedan do tri bazna boda u odnosu na prethodni tjedan. Američki dionički indeks Dow Jones je tijekom trgovanja u utorak dostigao novu rekordno visoku razinu (23.441,76 bodova), dok je indeks SP 500 rekordno visoku razinu zabilježio u petak (2.581,07 bodova).

Protekli tjedan su obilježile špekulacije o tome tko će biti naredni predsjednik Federalnih rezervi, nakon što u veljači naredne godine istekne mandat predsjednice Yellen. Prema aktualnim špekulacijama, izbor je sužen na aktualnog člana Odbora guvernera Jeromiea Powella i ekonomistu Johna Taylora. Prema mišljenju mnogih analitičara, o izboru narednog predsjednika Feda u značajnoj mjeri bi mogao da ovisi dalji tempo umanjivanja monetarnih stimulansa u SAD. Očekuje se da će predsjednik SAD Trump do 3. studenoga priopćiti ime kandidata za narednog predsjednika Federalnih rezervi.

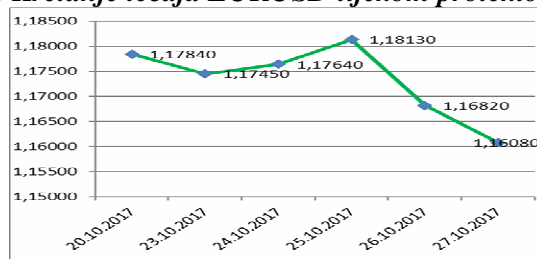
Tijekom proteklog tjedna objavljeno je istraživanje Reutersa, prema kojem bi trebalo da se referentna kamatna stopa krajem naredne godine kreće u rasponu od 1,75% do 2,0%. Međutim, ova očekivanja su drugačija od onog što je navedeno u prognozama Fedovih zvaničnika, koje su objavljene tijekom rujna, a prema kojima se tijekom naredne godine očekuju tri povećanja referentne kamatne stope, odnosno da će do kraja naredne godine biti povećana na razinu od 2,00% do 2,25%.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – prvi preliminarni podatak (G/G) III tromjesečje	2,6%	3,0%	3,1%
2.	Indeks osobne potrošnje – prvi preliminarni podatak III tromjesečje	2,1%	2,4%	3,3%
3.	Indeks prerađivačkog sektora Fed iz Kansas Sitija LISTOPAD	17	23	17
4.	Indeks prerađivačkog sektora Fed iz Ričmonda LISTOPAD	17	12	19
5.	Indeks ekonomskih aktivnosti Fed iz Čikaga RUJAN	-0,13	0,17	-0,37
6.	Indeks prodaje novoizgrađenih kuća (M/M) RUJAN	-1,1%	18,9%	-3,6%
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 21.LISTOPADA	235.000	233.000	223.000

USD je tijekom proteklog tjedna nastavio trend aprecijacije u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD smanjen s razine od 1,1784 na razinu od 1,1608, što je na tjednoj razini smanjenje od 1,5% i predstavlja najnižu razinu od srpnja ove godine.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Rejting agencija Fitch je potvrdila kreditni rejting Velike Britanije AA uz negativne izglede.

Viceguverner BoE Cunliffe je pojačao špekulacije o mogućem povećanju referentne kamatne stope opisujući tu opciju kao “otvoreno pitanje”. Premijerka May je tijekom proteklog tjedna prvi put ukazala na to da ukoliko se do ljeta naredne godine ne postigne trgovinski sporazum s EU, Velika Britanija će napustiti EU u ožujku 2019. godine bez tranzicijskog razdoblja.

Glavni pregovarač EU za Brexit Barnier je izjavio da Velika Britanija mora da bira između niza različitih modela koji se tiču povezanosti s EU u momentu kada napusti blok, dodajući da bi najbolji pregovori bili oni koji se načine nakon mirnog napuštanja EU. Iako su obje strane u pregovorima zainteresirane za održavanje bliskih odnosa, mogućnosti uspostave ovih odnosa su limitirani. Jedini način da se odnosi reguliraju bez poteškoća jeste da se ostane unutar internog tržišta. To bi mogao biti model koji primjenjuje Norveška, ali Vlada Velike Britanije to odbija, istakao je Barnier. Lideri EU su ocijenili da Velika Britanija nije načinila dovoljno napretka vezano za pregovore o napuštanju EU, niti je započela rad na osmišljavanju budućih odnosa s EU, što je povećalo zabrinutost u Europi i svijetu da bi Velika Britanija mogla s poteškoćama napustiti blok, uz ozbiljne ekonomske i političke posljedice. Ukoliko bi se ovakav izlazak zaista desio, to bi prouzrokovalo ogromne probleme, uglavnom za Veliku Britaniju, ali i za EU, upozorili su EU lideri.

S druge strane, ministar za Brexit Davis je izjavio da Velika Britanija očekuje da će EU do prosinca dati smjernice vezano za tranzicijski sporazum o Brexitu, te dodao da se nada brzom dogovoru, ističući da Velika Britanija želi okvirni tranzicijski sporazum s EU koji će biti primijenjen nakon što Velika Britanija napusti EU blok.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	CBI poslovni optimizam LISTOPAD	-	-11	5
2.	Kredit za kupovinu kuća RUJAN	41.800	41.584	41.762
3.	GDP (Q/Q) P III tromjesečje	0,3%	0,4%	0,3%
4.	Indeks uslužnog sektora (tromjesečno) KOLOVOZ	0,4%	0,4%	0,5%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je u odnosu na USD deprecirala. Tečaj EURGBP je zabilježio pad s razine od 0,89312 na razinu od 0,88418, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,3190 na razinu od 1,3128.

JAPAN

Partija premijera Abea je pobijedila na održanim parlamentarnim izborima. Nakon toga Abe je ponovio obećanja usmjerena ka većim investicijama u obrazovanje i brigu za djecu s ciljem da se žene potaknu na pridruživanje radnoj snazi, ali i da se ohrabre veće porodice. Ključ održivog rasta u Japanu jeste odgovornost prema starenju i niskom natalitetu, istakao je Abe, te dodao da su upravo ove okolnosti najveći izazov za politiku Abenomics. Abe je ponovio da će nastaviti s pritiscima na japanske kompanije da više troše akumulirane rezerve u pravcu jačanja plaća zaposlenika s cijem poticanja ciklusa njihovog rasta. Pored navedenog, Abe je ukazao na to da će nastaviti s planiranim povećanjem stope PDV-a na 10% sa 8% u 2019. godini, te da će jedan dio prihoda po ovoj osnovi usmjeriti ka “socijalnom sustavu sigurnosti za sve generacije” preusmjeravajući dio sredstava ka obrazovanju umjesto otplate javnog duga. Ekonomski savjetnik premijera Abea gospodin Hamada je izjavio da ne treba pretjerano kritizirati BoJ za neuspjeh u dostizanju inflatornog cilja, s obzirom na to da je ultra ekspanzivna monetarna politika pomogla ekonomiji da kreira poslove, dodajući da je inflatorni cilj pojednostavio dostizanje bazičnih potreba populacije, poput niske nezaposlenosti. Bivša članica MPC BoJ Shirai je izjavila da za Japan neće biti lako da dostigne inflatorni cilj od 2% u narednih nekoliko godina, ističući da je sasvim jasno da monetarna politika nije imala učinkovite rezultate u generiranju inflacije vođene tražnjom, te dodala da ne misli da BoJ treba napustiti inflatorni cilj od 2%, ali da treba usvojiti fleksibilniji pristup, kao i da bi ključan, za buduće izglede, mogao biti način na koji BoJ neometano napušta ultra ekspanzivnu monetarnu politiku.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

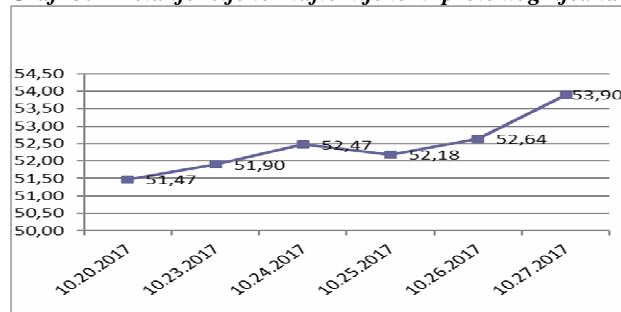
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Vodeći indeks F	KOLOVOZ	-	107,2	106,8
2.	Koicidirajući indeks F	KOLOVOZ	-	117,7	117,6
3.	PMI radnointenzivni sektor P	LISTOPAD	-	52,5	52,9
4.	Uslužni sektor (G/G)	RUJAN	0,8%	0,9%	0,8%
5.	Inflacija (G/G)	RUJAN	0,7%	0,7%	0,7%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad s 133,77 na razinu od 131,97. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 113,52 na razinu od 113,67.

NAFTA I ZLATO

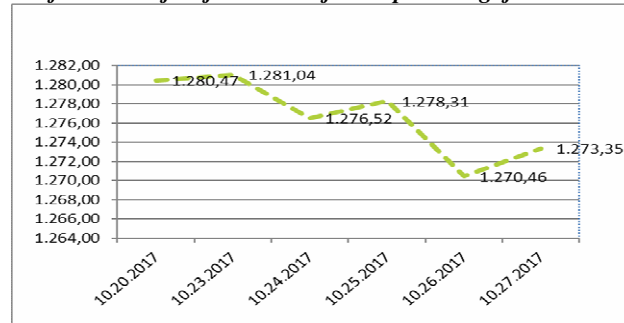
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 51,47 USD (43,68 EUR). Cijena ovog energenta je tijekom proteklog tjedna uglavnom bilježila rast. Tijekom proteklog tjedna je objavljen podatak o povećanju američkih zaliha nafte za 900.000 barela, što je njihovo prvo povećanje u posljednjih pet tjedana i informacija koja je tijekom trgovanja u srijedu utjecala na blago smanjenje cijene ovog energenta. Krajem proteklog tjedna predstavnici Saudijske Arabije su najavili da će podržati produženje sporazuma o smanjenom obujmu proizvodnje nafte, a sličnu izjavu o tome je dao i predsjednik Rusije Putin. Ipak, više detalja o navedenom planu će biti poznato nakon sastanka zemalja članica OPEC-a koji se održava krajem studenoga. Doprinos rastu cijene nafte dale su i tenzije u iračkoj oblasti Kurdistan. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 53,90 USD (46,43 EUR), što je njena najviša razina od veljače tekuće godine. Na tjednoj razini cijena ovog energenta je povećana za 4,72%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.280,47 USD (1.086,62 EUR). Cijena ovog plemenitog metala je tijekom proteklog tjedna imala trend smanjenja pod utjecajem iščekivanja sastanka UV ECB-a, ali i špekulacija o tome tko će biti naredni predsjednik Federalnih rezervi o čemu bi mogao da ovisi i tempo povećanja referentne kamatne stope u SAD. Pored toga, tijekom proteklog tjedna tražnja za rizičnijom aktivom i rast dioničkih indeksa u SAD na rekordno visoku razinu su utjecali na smanjenje tražnje za zlatom. Aprecijacija USD u odnosu na valute najvećih trgovinskih partnera SAD, je još jedan od čimbenika koji je utjecao na smanjenje tražnje za ovim plemenitim metalom, jer je čini skupljom za kupce koji iz drugih valuta, osim USD, financiraju kupovinu ove aktive. Objavljivanje pozitivnih podataka za SAD je krajem proteklog tjedna potaklo špekulacije da bi Fed mogao biti agresivniji u povećanju kamatnih stopa, što je nepovoljna vijest za cijenu zlata. Na zatvaranju tržišta u petak ona je iznosila 1.273,35 USD (1.096,96 EUR) po jednoj finoj unci.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.